

Zvláštnosti vývoje turisticko-rekreačních struktur v regionu Beskyd

Jan HAVRLANT

Abstract: *This paper presents an analysis of the Beskydy region as a frontier area and focuses on the current state as well as on the development in the field of tourism as they are currently viewed. The paper also reflects functional utilization and provision of service infrastructure in the Beskydy region and deals with prospects and priorities in the development of tourism, holiday activities and infrastructure that are based on the evaluation of the field survey, questionnaire research.*

Key words: *The Beskydy region, the area of tourism, recreational potential, specific forms of recreation, problems and needs for the development, holiday activities, new trends – projects*

Úvod

Turistický ruch patří v České republice v posledních letech k nejdynamičtěji se rozvíjejícím odvětvím. V období společenské transformace už v polovině 90. let se stala ČR významnou destinací cestovního ruchu, a to v rámci celého evropského makroregionu. Bilance zahraničního cestovního ruchu je v Česku od roku 1990 trvale vysoce aktivní. Z ekonomického hlediska cestovní ruch svým multiplikačním efektem, pozitivně ovlivňuje řadu dalších nevyrobních i výrobních odvětví a svým devizovým přínosem významně zlepšuje obchodní bilanci země.

Poloha uprostřed Evropy, sousedství s turisticky atraktivními zeměmi ale také množství krajinných přírodních a kulturně-historických atraktivit, dobré přírodní předpoklady i společenské podmínky k rozvoji cestovního ruchu jsou důvodem, že se ČR zařadila v počtu přijíždějících návštěvníků k nejnavštěvovanějším zemím kontinentu (do ČR přijíždí ročně kolem 100 milionů zahraničních hostů).

Kromě Prahy, tradiční metropole světového významu, západočeských lázní a krkonošské turistické oblasti, však získávají v posledních letech na významu také další regiony, k nimž náleží Jižní Čechy i Morava, včetně regionu Severní Moravy a Slezska s oblastmi Jeseníků, Ostravska a Beskyd. Zkoumaný region Beskyd má z hlediska cestovního ruchu výhodnou geografickou polohu v rámci středoevropského prostoru. Rozkládá se v Moravskoslezském kraji v bezprostřední blízkosti důležitých tranzitních komunikací severo-j jižního i západovýchodního směru. Beskydy mají relativně dobrou dopravní dostupnost. Současné hranice, s hustou sítí hraničních přechodů všech typů, jsou zvláště nyní, po začlenění ČR, SR i Polska do Evropské unie, se všemi sousedy dobře propustné. Rozvoj turistického ruchu v posledních letech přirozeně podporuje rozvoj dopravní infrastruktury se sítí kvalitních rychlostních komunikací. Část turistické oblasti bude již brzy zpřístupněna dokončovanou dálnicí D – 47 a modernizovanými silničními komunikacemi R I/48 a R I/11. Taktéž dynamický rozvoj mezinárodního letiště v Ostravě umožní napojení regionu na významná evropská centra a tak lze očekávat další nárůst cestovního ruchu v tomto regionu, zvláště pak po začlenění ČR do schengenského prostoru.

Zvláštnosti turisticko-rekreačního využití regionu Beskydy

Z hlediska fyzickogeografických předpokladů zasahují na východě Moravskoslezského kraje do zájmového území horské celky Moravskoslezských a Slezských Beskyd, Podbeskydská pahorkatina, Ostravská pánev atd. Z hlediska turistického a rekreačního využití mají značný význam také blízké Slovenské a Kysucké Beskydy a na polské straně pokračující Slezské Beskydy, jež spadají taktéž do zájmového rekreačního prostoru ostravské aglomerace. Značná výšková diferenciacie krajiny ovlivňuje klima (mírně teplé až chladné), vodstvo, faunu a flóru, jež se přirozeně promítají do turistického a rekreačního využití území. Region Beskyd se stal již v minulém století významnou oblastí turistického ruchu a od 60. let pak nejvýznamnějším rekreačním zázemím ostravské a hornoslezské sídelní aglomerace. Beskydská oblast je však dosud rozdělena hranicemi do tří národních turistických regionů, z nichž každý je specifický zvláště z hlediska realizačních podmínek pro různé formy cestovního ruchu a rekreace.

Rozsáhlé lesní komplexy, louky a pastviny v členité horské krajině zde vytvářejí předpoklady k různým rekreačním aktivitám, různým formám šetrné venkovské turistiky, vč. horské cykloturistiky, agroturistiky, hipoturistiky, k zimním a letním sportům i k mimo sezónním aktivitám, myslivosti, rybolovu, kulturně-poznávacímu cestovnímu ruchu, lázeňství a pod. Bez významu není ani potenciál povrchových vod, zejména vodních nádrží v blízkém zázemí Ostravy (v Polsku v Żywieci), dále početné zachovalé historické objekty, včetně staveb lidové architektury, technických památek aj., jež umožňují rovněž rozvoj poznávacího cestovního ruchu.

V české části regionu dlouho převládaly v rekreačním využití formy víkendové a prázdninové rekreace, převážně individuální v objektech druhého bydlení a vázané rekreace v podnikových rekreačních zařízeních (různé úrovně). Druhé bydlení zůstává dodnes specifickým fenoménem. Chataření zde bylo živelně rozvíjeno v 60. – 80. letech minulého století za specifických společenských podmínek. Typickými rekreačními obcemi jsou zde Morávka, Krásna (s téměř 1900 objekty druhého bydlení), Kunčice pod Ondřejníkem s Čeladnou (přes 1700 objektů), Frýdlant, Malenovice, Ostravice (přes 1200 objektů), Komorní Lhotka, Řeka, Lomná, Nýdek, Bečva, Raškovice, Těrlicko, Lučina, ad.

Počátkem 90. let dosáhl počet objektů druhého bydlení v beskydské oblasti 11 200. V hustotě zástavby těmito objekty se zařadila oblast v rámci ČR na přední místo. Hustota zástavby dosahuje místy hodnoty kolem 10 objektů na km². V posledních 15 letech však již většina rekreačních lokalit s objekty druhého bydlení nedoznala pronikavějších změn v jejich počtu¹.

Avšak rozvoj pensionů, privátního ubytování v soukromí rodinných domů a chat, jak je známe z alpských zemí, Krkonoš, Šumavy, z polské i slovenské části regionu, jsou v české části Beskyd dosud ojedinělé, podobně jako rozvoj hotelů vyšší kategorie, komplexně vybavených pro volnočasové aktivity. Novým fenoménem je zde výstavba luxusních rodinných domů, v rámci suburbanizačních procesů, určených jak k trvalému bydlení, tak pro potřeby každodenní rekreace rodin majitelů, zpravidla však bez možností rekreačního využití pro návštěvníky.

Přestože mají Beskydy široké možnosti rekreačního využití, vyplývající z geografické polohy a přírodního potenciálu území pro různé formy, z nabídky řady krajinných a kulturních atraktivit, některé přetrvávající problémy charakteru sociálně-ekonomického, dopravního, obslužného, sídelního, ekologického jsou překážkou potřebného rozvoje volného cestovního ruchu v regionu. Je však potěšitelné, že v posledních letech mírně narůstá počet delších i mimo sezónních pobytů, především v některých modernizovaných nebo nově vybudovaných střediscích.

Problémy rozvoje turisticko-rekreačních struktur v Beskydech

Beskydy jsou přes 50 let rozvíjeny jako turistická oblast (podle rajonizace CR oblast I. kategorie), čemuž by měla odpovídat i vybavenost s vybranými nadstandartními i specifickými doplňkovými službami. Podle anketních průzkumů (2003, 2006) však zaostává region zvláště v komplexnosti nabídky služeb a ve tvorbě produktových balíčků pro zahraniční i domácí návštěvníky.

Přes řadu pozitivních změn, jež vyvolaly rostoucí zájem o příhraniční region Beskyd především ze strany polských návštěvníků, trvá zde řada problémů, mezi nimiž kromě zmíněných faktorů a nedostatku finančních zdrojů na modernizaci infrastruktury, jsou zřejmé i některé subjektivní faktory, především lidský faktor.

K aspektům, negativně ovlivňujícím rozvoj cestovního ruchu, náleží zejména nekomplexní, zastaralá, neuspokojivá infrastruktura cestovního ruchu v řadě obcí, chybějící doplňkové služby kulturně-zábavního, sportovně-rekreačního a relaxačního charakteru, vč. zábavních atraktivit pro děti, servisní a výpůjční služby atd.

---

¹ *Ubytovací kapacity v rekreačních objektech druhého bydlení převažují nad kapacitami pro volný cestovní ruch. Jejich využití je však omezeno jen velmi úzkým okruhem uživatelů, dnes většinou starších obyvatel. V beskydské oblasti zůstává převážná většina těchto rekreačních objektů pro volný cestovní ruch bez významu, se značnými, avšak nevyužívanými ubytovacími kapacitami. Potenciál těchto početných objektů nemůže významněji ani v budoucnu ovlivnit celkový rozvoj cestovního ruchu z hlediska navýšení ubytovacích možností s ohledem k nezájmu jejich majitelů k jejich modernizaci a pronájmu (podle anketních šetření - více než 80% majitelů objektů DB své služby ve volném turistickém ruchu nenabídne).*

Tyto aspekty jsou příčinou výrazné sezónnosti v návštěvnosti a celkově nízkého využití ubytovacích kapacit, jež se v rámci celého kraje pohybuje kolem 35% (ČSÚ, 2005), zvláště pak v podzimních a jarních měsících. Sezónnost ve využívání rekreačních zařízení souvisí jak s lokalizačními předpoklady pro vybrané formy cestovního ruchu, tak s faktem, že v mnoha lokalitách chybí odpovídající vybavenost s doplňkovými službami.

Jen málo rekreačních zařízení má širší funkční propagaci služeb volnočasových aktivit, nabízených i např. jinými poskytovateli služeb v okolí. Podnikatelé nejsou nakloněni vzájemně výhodné spolupráci, z níž by mohly vyplývat i různé bonusy se slevami pro návštěvníky. Velkým problémem stále zůstává spolupráce poskytovatelů základních služeb (hoteliérů a dalších ubytovatelů) s poskytovateli jiných doplňkových služeb – sportovních, rekreačních atd.). Z konkurenčního chování poskytovatelů služeb nemá klient žádné výhody, naopak. Proto také řada zahraničních hostů navštíví region jednou a vícekrát nepřijede.

Možnosti rozvoje a zlepšení služeb mají zde početná zařízení dřívější vázané rekreace, podnikové rekreační objekty, dnes z velké části zastaralé, některé i zchátralé, např. u vodních nádrží Těrlické, Žermanické, Bašky, na Bílém kříži, Ostravici, Morávce ad. (v polské části také početné objekty rekreačních zotavoven a sanatorií). Je faktem, že po 17 letech společenských změn zde poskytuje komplexnější nabídku turistických produktů s kvalitními základními službami a s širší nabídkou dalších doplňkových služeb (sportovně-rekreačních, wellness, kulturně-společenských, gastronomických ad.) jen několik center, a to ve Frýdku-Místku, Čeladné, Frýdlantě n. Ostravicí a Malenovicích. Region tak z hlediska rozvoje mezinárodního cestovního ruchu představuje stále značně nevyužitý potenciál a z pohledu regionálního a lokálního rozvoje prakticky jedinou alternativu.

Polská část Beskyd je v porovnání s českou a slovenskou částí o poznání lépe vybavena potřebnou základní i doplňkovou infrastrukturou a službami pro cestovní ruch, a to zejména v největších rekreačních centrech Ustroni, Wisle, Szczyrku, Brenne a Żywieci. Ve slovenské části příhraničního regionu Beskyd se dynamicky rozvíjí zejména zimní středisko Oščadnica – Velká Rača u Čadce, jež díky početným ubytovacím a gastronomickým službám i doplňkovým atraktivitám (bobová dráha ad.), mimořádně rychlé modernizaci lanovek, plnému umělému zasněžování, pravidelné údržbě tras, atd. se řadí mezi špičku slovenských lyžařských center, a to přesto, že v blízkosti leží přísně chráněná přírodní rezervace Velká Rača. Toto centrum je zdařilou ukázkou koexistence ochrany přírodních hodnot krajiny a současně neškodného rekreačního a turistického využití území.

V rámci dobrovolných sdružení obcí euroregionů Beskydy a Těšínské Slezsko mají značný význam aktivity, směřující k rozvoji cestovního ruchu, dopravní infrastruktury atd.; potřebná je však širší spolupráce v oblasti územního plánování, jež je dosud nedostatečná. Dosavadní spolupráce se zde rozvíjela především v oblasti kulturní, sportovní, prostřednictvím akcí různých klubů, škol, záchranných sborů apod. organizací a také při vyznačování cyklostezek nebo vzniku společného informačního systému (Infogreg). Předpokladem dalšího rozvoje cestovního ruchu je zde modernizace dopravní infrastruktury, umožňující rychlou dostupnost rekreačních center po obou stranách hranice, nepřetržité fungování informačních a rezervačních center a cestovních kanceláří, a to nejen v pracovních dnech, ale především o víkendech, dále zavedení elektronických informačních tabulí ve významnějších rekreačních obcích, rozšíření dalších doplňkových služeb, apod.

Ačkoliv se v 90. letech v Beskydech rozšířila síť hraničních přechodů, dopravní dostupnost rekreačních středisek po obou stranách hranice stále není vyhovující. V příhraničním regionu nejde jen o nevyhovující kvalitu komunikací, ale zvláště mezi českou a polskou částí Beskyd neexistuje propojení hromadnou veřejnou ani účelovou specializovanou dopravou (zvláště v exponovaných prázdninových a víkendových dnech) mezi rekreačními středisky.

Velmi žádoucí se jeví zavedení sezónních cyklobusů a skibusů, kyvadlově fungujících mezi dopravními nástupními uzly a sportovně-rekreačními centry. Z hlediska dopravní dostupnosti areálů je prioritou posílení sezónní rekreační a víkendové dopravy mezi

- Ostravou – Starými Hamry – Bílou – Grůň - Bumbálkou
- Třincem – Oldřichovicemi – Řekou – Komorní Lhotkou
- Jablunkovem – Dolní Lomnou – Horní Lomnou (Přelač)í
- do Polska mezi Č. Těšínem – Třincem – Ustroní – Wislou – Szczyrkem
- Jablunkovem – Bukovcem – Itebnou – Koniakówem.

Účelovou dopravu by měli provozovat soukromí dopravci ve spolupráci s provozovateli turistických, lyžařských a dalších sportovně-rekreačních zařízení a zainteresovanými rekreačními obcemi.

Nové trendy v rozvoji turisticko-rekreačních struktur

Po roce 2000 vznikly v regionu nové příležitosti. Zejména v posledních 3 letech vznikla řada nových projektů především k rozvoji turistické infrastruktury, jež byly zapracovány do rozvojových strategií, územních plánů a generelů velkých územních celků (VÚC Beskydy), mnohé se již realizovaly nebo jsou v realizaci. Kraj investoval v posledních 3 letech do rozvoje a podpory cestovního ruchu desítky milionů korun. S ohledem k rozsáhlému rekreačnímu potenciálu Beskyd je vytvářena v zájmovém území řada rozvojových projektů na regionální i lokální úrovni, zaměřených k rozvoji turisticko-rekreačních struktur.

Výchozími dokumenty pro projekty na lokální úrovni jsou koncepce nebo programy s vyšší působností (Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR, Státní program podpory cestovního ruchu, generely VÚC Beskydy, Frýdecko-Místecko apod.). Další projekty vznikají v rámci sdružení obcí mikroregionů a euroregionů, které mohou využívat rovněž evropských fondů. Uplatnění v rozvoji cestovního ruchu budou mít v nejbližších letech regionální operační programy (ROP), vázané ke konkrétnímu regionu. Cílem ROP je urychlení rozvoje regionů, zvýšení jejich konkurenceschopnosti a atraktivitu pro investice, posílení kvality života obyvatel, při respektování udržitelného rozvoje a ochrany životního prostředí, vycházejících z využití potenciálu území. S ohledem k potenciálu Beskyd najdou zde uplatnění specifické cíle ROP, především cíl zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionu, na vytváření nových pracovních příležitostí, v oblasti modernizace technické infrastruktury, zvyšující ptažlivost regionu pro investice a zvýšení prosperity regionu, vytvářením prostředí pro rozvoj malých a středních podniků, včetně inovací v oblasti cestovního ruchu. K řešeným velkým projektům mezinárodního významu náleží např. v současné době realizované projekty rozvoje dopravní infrastruktury (především projekt dálnice D – 47). Tato právě dokončovaná komunikace evropského významu výrazně zlepší propojení severní a jižní Evropy přes Polsko a Česko a výrazně zlepší podmínky pro rozvoj mezinárodního cestovního ruchu, pro investory a celkový hospodářský rozvoj Severní Moravy a Slezska (přestože z polské strany je postup budování dálniční komunikace ve směru na katowickou aglomeraci dosud neadekvátní). V návaznosti na tuto transevropskou osu má mimořádný význam také modernizace dalších silničních komunikací, vedoucích příhraničím přes dopravní uzly Frýdek-Místek, Český Těšín, Třinec na Bielsko-Bialou, Katowice, Čadcu, Žilinu ad. Projekt Slezská iniciativa představuje modernizaci hlavních silničních tahů I. tř. č. I/48 a I/11 na vyšší kapacitní, bezpečnostní a kvalitativní parametry. Hlavní komunikační osu, směru západovýchodního tvoří, v současnosti propustností nevyhovující, silnice č. I/48, procházející od Hranic na Moravě, Nového Jičína přes Frýdek-Místek do Českého Těšína a dále do Polska a silnice č. I/11, spojující Ostravu, Č. Těšín, Třinec s Žilinským krajem. Teprve nedávno byly zprovozněny krátké úseky obchvatové rychlostní komunikace kolem Č. Těšína a v úseku Frýdek-Místek – Dobrá, dále obchvat Mostů u Jablunkova k hraničnímu přechodu. Další úseky kolem Jablunkova a mezi Českým Těšínem a Frýdkem-Místkem se v současnosti budují rychlejším tempem v souvislosti s příchodem korejského investora Hyundai do Nošovic a dalších investorů do Podbeskydí.

Na lokální úrovni bylo v beskydském regionu realizováno v posledních letech několik projektů, jež byly iniciovány obecními zastupitelstvy a sdruženími obcí mikroregionů Jablunkovska, Třinecka, Stonávky, Frýdlantska, a to s využitím potřebných dotačních prostředků z různých programů (dříve PHARE, SAPARD, Interreg II a III, Program obnovy venkova ad.), směřovaných k rozvoji infrastruktury, např. projekty budování nových sportovně-rekreačních areálů s nabídkou různých doplňkových služeb a volnočasových aktivit. Realizace těchto projektů je závislá nejen na získání investičního kapitálu, ale rovněž na výsledcích často zdoluhavých jednání s vlastníky pozemků, kteří se nechtějí za žádnou cenu vzdát svého mnohdy problematicky využívaného majetku, na jednáních s orgány Ministerstva životního prostředí, Správou CHKO Beskydy i nevládními ekologickými organizacemi, jež zde byly v posledních letech velmi často nepřekonatelnou překážkou v rozvoji cestovního ruchu². Přesto se zde podařilo v posledních letech připravit, realizovat anebo jsou nyní v realizaci početné lokální projekty rozvoje rekreační a turistické infrastruktury (především mimo území CHKO Beskydy).

---

² *Rychlejší realizaci rozvojových projektů ovlivňují problematicky řešitelné vztahy koexistence cestovního ruchu, tvorby a ochrany krajiny, kontraverzní pozice a střety zájmů mezi potřebami obcí, zpřístupněním prostorů pro rekreaci a na druhé straně neúměrně přísnou ochranou krajiny a postoji ochránců přírody vůči jakýmkoliv aktivitám, (mnohdy i v krajině postižené nevhodnou zástavbou, exploatací, imisními vlivy aj.).*

Hitem posledních let jsou aquaparky se zajímavými atrakcemi, jež výrazně prodlužují sezónu anebo jsou využívány celoročně. Nové aquaparky, dokončené v letech 2005 – 07 se nacházejí např. ve Frýdku-Místku, na přehradě Olešné, ve Frenštátě p. Radhoštěm, v Ostravě, Bohumíně, další jsou projektovány na Ostravici a v Čeladné. V Čeladné byl vybudován největší golfový areál v ČR a moderní jezdecký areál, ve Frýdlantě víceúčelová hala, bazén, teniscentrum, v Ropici u Trince se dokončuje další nové golfové hřiště, apartmány atd. V Mostech u Jablunkova byl modernizován lyžařský areál, vybudována bobová dráha, lanové adrenalinové centrum, dětský areál s celoročním provozem ad. Na Morávce se modernizuje lyžařské středisko a rozvíjí hipoturistika. V Ostravici a Malenovicích vznikly záměry realizovat další golfová hřiště, rozšířit a modernizovat lyžařské areály. Na Čeladné, Visalajích, Bílém Kříži, v Komorní Lhotce se rozvíjí cykloturistika, apartmánové bydlení atd.

Poslední roky jsou taktéž ve znamení prvních pokusů vytváření ucelenějších komplexnějších produktových balíčků. K úspěšnějším patří např. zážitkové balíčky Valašského království, vázané jak na valašský region (Frenštát, Rožnov, Koprivnice), tak mimo něj (Ostrava, Karviná), spojené mj. i s lázeňskými a wellness programy. Jiným příkladem jsou cykloturistické nebo letecké balíčky, zahrnující vyhlídkový let letadlem nebo balónem, seskok paraglidingovým padákem. (Trinec – Javorový, Frýdlant n. Ostravicí, Čeladná). Další příležitosti k rozvoji mezinárodního cestovního ruchu má beskydský region ve vybudování skutečných mezinárodních turistických a lyžařských center - bez hranic, s volným turistickým a sportovně-rekreačním využíváním příhraničních horských částí po obou stranách, jejich propojením účelovou autokarovou dopravou, moderními kabinovými a krytými sedačkovými lanovkami a dalšími vlekly, bez jakýchkoliv formalit, kontrol a jiných bariér. Již nyní je potřebné řešit tuto problematiku společně. Po vstupu našich zemí do schengenského prostoru budou tyto příležitosti dále akcentovány. K tomuto rozvoji zde mají jedinečné předpoklady příhraniční rekreační prostory ve Slezských Beskydách, zejména Ustroň – Velká Čantoryje – Nýdek a Wisla - Soszów-Stożek – Jablunkov, kde jsou již na polské straně vybudovaná velká centra s relativně dobrou turistickou a rekreační infrastrukturou. Podobné možnosti rozvoje mezinárodního turistického ruchu mají také hřebenové lokality na česko-slovenské hranici, především Bílá - Konečná - Bílý kříž - Klokočov a Bumbálka - Kasárna - Velké Karlovice - Makov. Mezinárodní turistický ruch je pro region Beskyd velkou nadějí. Předpokladem zviditelnění regionu za hranicemi státu a širšího využití tohoto pohraničního prostoru v cestovním ruchu je eliminace slabých stránek oblasti, modernizace infrastruktury, výstavba nových rekreačních zařízení, jakož i změna podmínek malého a středního podnikání v tomto odvětví.

Závěr

V důsledku specifického vývoje turistického ruchu v tomto rekreačním prostoru ve druhé polovině minulého století, s preferencí vázané a individuální rekreace na chatách, je v české i v polské části Beskyd v porovnání s jinými příhraničními oblastmi poměrně malá účast zahraniční klientely na dlouhodobých rekreačních pobytech (v rámci regionu Severní Moravy a Slezska činila průměrná délka pobytu zahraničních hostů jen 2,9 dnů (ČSÚ, 2005). Přesto může region získat významnější postavení v mezinárodním cestovním ruchu, podobně jako oblasti Krkonoš nebo západních Čech, kde dnes tvoří značnou část klientely kromě tradičních hostů z Německa, Nizozemí a Polska i návštěvníci z východní Evropy atd.

Předpokladem intenzivnějšího rozvoje mezinárodního cestovního ruchu v beskydském příhraničním regionu je především výraznější rozvoj přes hraničních česko-slovensko-polských kontaktů na všech úrovních, mnohostranná spolupráce v rámci euroregionů mj. i v oblasti rozvoje infrastruktury cestovního ruchu a úzká kooperace při rozvoji přeshraničního informačního systému a marketingu. Poroste-li turistický ruch v těchto horských oblastech, je nutno v úzké spolupráci všech tří zemí uvažovat o modernizaci zejména silničních komunikací překračujících hranice a o zavedení pravidelné okružní autokarové přepravy mezi rekreačními centry v trase procházející Těšínem - Trincem - Ustroň - Wislou - Istebnou - Zwardoní - Čadcou – Ošedancí - Jablunkovem. Výrazné zlepšení dopravní dostupnosti rekreačních prostorů ze všech stran, modernizace sportovně-rekreační infrastruktury s rozvojem nových atraktivit, ale rovněž propagace tradičního folklóru a rozvoj malého a středního podnikání musí přinést celému beskydskému regionu řadu efektů, aktiv, finančních zdrojů, snížení vysoké míry nezaměstnanosti a změnu image. Mezinárodní turistický ruch zde může být perspektivou pro zde žijící obyvatelstvo, základem celkového socioekonomického rozvoje a transformace tohoto pohraničního regionu.

Literatura

- ČUKA, P., BIREK, U., 1995: Charakteristika zahraničného cestovného ruchu Poľska a miesto Slovenska v ňom. In: Ekonomická revue cestovného ruchu č. 2, Ekonomická fakulta UMB, Banská Bystrica.
- ČUKA, P., 2002: Predpoklady rozvoja medzinárodného cestovného ruchu na začiatku tretieho tisícročia. In: Acta economica No 11 "Economic theory and practise in present time and in the future", EFUMB, Banská Bystrica, 26–30.
- HAVRLANT, J., 2000: Beskydy – Transformace pohraniční oblasti cestovního ruchu, Spisy prací sv. č. 128/2000, Přírodovědecká fakulta, Ostravská univerzita, Ostrava, 126s.
- Kolektiv, 2002: Strategie rozvoje cestovního ruchu v regionu Beskydy, BIC, Frýdek-Místek, 112s.
- Ročenka cestovního ruchu, ubytování a pohostinství, MagConsulting a ČSÚ, Praha, 2004, 2005, 2006

Curiosities in the Development of the Tourist-Recreational Structures in the Region of the Beskydy Mountains

Jan HAVRLANT

Summary: *Nowadays the free tourism in the region of the Beskydy Mountains is relatively at the lower level, which is the result of the specific development of tourism and recreation in this region in the second half of the 20th century characterized by the preference of the organized and individual recreations at the cottages and weekend houses. This reality is also affected by the tourist infrastructure being developed in a specific way.*

The preconditions for more intensive progress of the international tourism are more considerable establishment of the contacts at all levels in the Czech, Slovak and Polish cross-border areas and the multilateral cooperation of the Euro regions regarding the development of the infrastructure, information systems, marketing, etc.

During the last three years the Beskydy Mountains have become the more attractive resort, which is caused by the improving services, better propagation of the region and supply of more complex experience products connected with the cycle tourism, hip tourism, winter sports, golf, spa and wellness programs, air services (joy flights by plane or balloon with the paragliding), etc. Nevertheless, compared to the Giant Mountains, Tatra and Fatra Mountains, there is still a lot to enhance in the Beskydy Mountains. Fortunately, there is a unique opportunity to develop tourism by building the international tourist and ski centers (without borders) in the Beskydy borderland.

Cross-border areas would be freely accessible without any controls and other barriers. There would be the traffic interconnection and modern cableways. The best conditions for the development of the tourist-recreational structures are mainly in the localities Nýdek – Velká Čantoryje – Ustroń and Jablunkov – Mosty – Stožek – Wisla and others. In Poland there have already been built holiday resorts with a broad recreational infrastructure.

In the Beskydy region there is the necessity of creation and implementation of the Czech, Slovak and Polish co-operative projects that would modernize the transport infrastructure, introduce regular public transportation service between the recreation centers on the route running through the localities Těšín – Třinec – Ustroń – Wisla – Istebna – Zwardoň – Čadca – Oščadnica – Jablunkov and others. The considerable improvement of resorts accessibility from all directions, the modernization of sports-recreational infrastructure with the development of new attractiveness and also the promotion of traditions, folklore, and the development of a small and medium entrepreneurship must yield a lot of effects, assets and also the different image to the entire Beskydy region.

We will keep emphasizing these opportunities even after our countries join the Schengen area. The international tourism is a great hope for this region and it is the basis of the transformation and the complete socio-economic regional development as well as the perspective for the residents.

Tab.1: Připravované a realizované lokální projekty v Beskydech

Katastr obce, RP	Rekreační areál	Projekt		Odhad investic	Poznámka
		zprac. v roce	realizace		
Lyžařský areál					
Malenovice, Krásná	Lysá hora	1981, 1994	2003-2010	300	rozšíření areálu, vyb.zázemí
Bílá	Bílá	1999	2001-2006	150	rozšíření areálu, vyb.zázemí
Ostravice	Smrk	2000	2002-2006	100	rozšíření areálu, vyb.zázemí
Frydlant, Lhotka	Ondřejník	2002	2004-2010	160	rozšíření areálu, vyb.zázemí
Morávka	Morávka	2000	2001-2003	10	schvál., v realizaci
Staré Hamry	Bílý Kříž	2002	2003-2006	180	nová výstavba
Krásná	Zlatník	2001	2004-2007	100	rozšíření areálu, vyb.zázemí
Řeka	Řeka	2000	2003-2006	100	rekonstrukce MTZ a zázemí
Komorní Lhotka	K. Lhotka	2001	2004-2007	80	rozšíření areálu, vyb.zázemí
Lanovky					
Nýdek	V.Čantoryje	2004	2006-2008	250	
Třinec-Oldřichovice	V.Javorový	2004	2006-2008	200	
Sáňkařská dráha					
Staré Hamry	Samčanka	2000	2002-2005	80	rekonstrukce a vybudování zázemí
Mosty u Jablunkova	Mosty	2002	2003-2004		bobová dráha, celoroční provoz
Víceúčelová hala					
Frydek Místek		2001	2004-2007	160	
Aquaparky a bazény					
Bohumín	Nový Bohumín	2004	2005-2006		vyhříváný bazén
Frydlant n. O.	Staré Město	2000	2001-2005	80	
Frydlant n. O.	Frydlant a.O	2000	2002-2005		bazén u motelu Panorama
Krásná	Krásná	2002	2004-2008		vyhříváný bazén
Frydek - Olešná	Olešná	2005	2006-2007		vyhříváný bazén
Běžkařské tratě					
Frydlant n. O.	Ondřejník	1999	2001-2004		
Bílá	Bílá	1999	2001-2004		
Staré Hamry	Armaturka	2001	2002-2005		
Krásná	Krásná	2001	2003-2006		
Agroturistika					
Lhotka	Lhotka		2001-2003		ekofarma
Malenovice	Malenovice		2001-2003		jezdecký areál
Morávka - Slavič	Beskydy		2002-2004		jezdecká stezka - hipoturistika
Golfové hřiště					
Čeladná	Čeladná	2000	2001-2004		golfový a jezdecký areál
Ostravice	Ostravice	2006	2008-2010		golfový areál pro začátečníky a běžecký areál, um.zasněžování
Malenovice	Malenovice	2001	2008-2009		
Raškovice	Raškovice	2000			
Ropice	Ropice	2002	2003-2006		
Rafting					
Frydlant n.O.	Ostravice	2002	2004-2007		vybudování loděnice, zázemí
Paragliding a vyhlídkové lety					
Frydlant n.Ostravicí	Lhotka	2001	2003-2006		vybudování zázemí, start.plochy

Zdroj: Strategie rozvoje cestovního ruchu v regionu Beskydy, 2002

Adresa autora:

doc. RNDr. Jan Havrlant, CSc.
 Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje,
 Přírodovědecká fakulta, Ostravská univerzita
 Chitussiho 10, 710 00 Ostrava
jan.havrlant@osu.cz

